

Lời nói đầu

Chữ viết ký tự (CVKT) của người Hung vùng Székely (thuộc vùng đất Transylvania của Hungary trước đây, sau Chiến tranh Thế giới lần thứ nhất, theo tinh thần của Hòa ước Trianon (ký ngày 4-6-1920) phần đất này bị cắt giao cho Rumani-ND) là một di sản văn hóa phổ quát của nhân loại, một sản phẩm trí tuệ của nền văn minh cổ xưa do người Hungary và tổ tiên của họ sáng tạo ra trong tiến trình lịch sử. Nguồn gốc, sự hình thành và quan hệ họ hàng của nó với các ngôn ngữ khác tới nay vẫn là đối tượng nghiên cứu khoa học. Trong giới nghiên cứu và giữa những người viết ký tự tồn tại vô số những lý thuyết liên quan tới những vấn đề này. Tuy nhiên, loại trừ mọi môi hoài nghi, việc những người Hungary ở thế kỷ thứ IX bằng ngôn ngữ riêng của mình đã sử dụng ký tự một cách phổ biến, đã được minh chứng qua các chứng cứ vật thể. Từ đó cho phép kết luận người Hungary đã sử dụng lối viết này từ hàng trăm năm trước.

Cũng giống như đa phần các quốc gia Châu Âu, từ thế kỷ XI tiếng La-tinh và chữ viết La-tinh đóng vai trò chủ yếu trong hệ văn bản hành chính quốc gia và tôn giáo. Mặc dầu vậy, cho tới nay lối viết ký tự vẫn liên tục được sử dụng trong một số vùng ngôn ngữ Hungary, từ những nhóm dân chăn nuôi gia súc và những người làm nghề chạm khắc gỗ vùng Székely tới tầng lớp quý tộc và chức sắc tôn giáo, thậm chí có những thời kỳ nó còn được sử dụng như một thứ mật ngữ. Lối viết ký tự không chỉ được bảo tồn qua những cơn giông tố của lịch sử trung cổ và hiện đại, mà còn không ngừng phát triển, trong vài thập kỷ gần đây nó đã đạt tới mức độ ưa chuộng chưa từng thấy và thích ứng với những nhu cầu hiện tại. Ngày nay đã có nhiều sách, báo, trang nhà được ấn hành bằng lối viết ký tự Hungary vùng Székely. Những tác phẩm nghệ thuật tạo hình, những giải pháp thiết kế, những biển báo công cộng đang sử dụng, và cũng nhờ những giáo viên tâm huyết, hàng ngàn trẻ em đang được học thứ chữ viết dân tộc này.

Số người am hiểu và say mê lối viết ký tự Hungary vùng Székely ngày một gia tăng và nay đã lên tới hàng chục vạn, điều này đòi hỏi tạo ra những điều kiện ứng dụng hiện đại của chữ viết dân tộc. Việc thống nhất hình dạng, hiện đại hóa các qui tắc viết cũng như tiêu chuẩn hóa kỹ thuật là những bộ phận của quá trình này, mà những người viết ký tự thực hiện trong khuôn khổ đồng sáng tạo, theo cách mà tổ tiên họ đã làm trong khi bảo tồn và phát triển chữ viết. Cuốn sách này giới thiệu một trong những mốc của công cuộc sáng tạo gìn giữ truyền thống này: cộng đồng những người viết ký tự Hungary vùng Székely đã gặp mặt tại Gödöllő ngày 4-10-2008 trong Hội thảo „Ký tự ngày nay”, với mục đích đưa chữ viết dân tộc này vào thế giới tin học.

Trong số các chữ viết còn tồn tại và thực sự đang được sử dụng ở Châu Âu chỉ còn chữ viết ký tự Hungary vùng Székely chưa trở thành bộ phận của bộ mã tiêu chuẩn UNICODE, là điều kiện của việc ứng dụng tin học phổ thông. Vì vậy Hội những người viết ký tự Hungary đang hình thành trên mạng internet và trong đời sống, dưới sự lãnh đạo của Tiến sĩ Hosszú Gábor đã đệ trình dự thảo tiêu chuẩn số N 3527 giới thiệu trong cuốn sách này. Mục đích của Hội là đưa chữ viết dân tộc vào tiêu chuẩn sớm nhất với sự đồng thuận rộng rãi nhất có thể, nhân dịp này Hội mong nhận được sự giúp đỡ của quý độc giả.

Các tác giả cuốn sách này cho rằng lối viết ký tự Hungary vùng Székely là báu vật tuyệt vời của tổ tiên, di sản quý báu cho muôn đời con cháu mai sau, vì vậy trân trọng và gìn giữ, phát triển phù hợp với những nhu cầu của thời đại và truyền lại cho các thế hệ mai sau là trách nhiệm của chúng ta. Ngày nay điều này càng mang tính thời sự, vì chữ viết dân tộc là thế giới tư duy và hình ảnh, cũng như nhờ quan hệ hữu cơ của nó với hầu hết các lĩnh vực của ngôn ngữ Hungary và văn hóa Hungary, nó có thể trở thành chiếc chìa khóa mở ra con đường chấn hưng các giá trị tinh thần Hungary mà chúng ta hằng khao khát.